

TANIM VE GİRİŞ

“*Hukukçu uzmanlaşmış bir yazardır.*”¹ Hukukçu ile yazı dili arasındaki ilişkiyi çok doğru ifade ettiği için Prof. Dr. Ejder Yılmaz’ın bu deyişini çok doğru bulurum. Bir hukukçu olarak avukat belli bir uzmanlık alanında hazırlanmış bir metinle (dilekçe), sınırlı bir okuyucu kitlesine seslenen bir yazardır.

Pekâlâ bir avukat için dilekçe ne anlama gelir? Dilekçe kelimesinin sözlük anlamını² avukatla müvekkil arasındaki vekâlet ilişkisini tanımlayan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu madde 502 bağlamında³ ele alıp bu soruya en basit haliyle şu yanıtı verebiliriz: Dilekçe, müvekkilimizin bir dileğini bildirmek için resmi makamlara sunduğumuz yazıdır. Bu basit tanım dilekçenin meslek hayatımızda kapladığı yeri ve önemini yansıtmaktan uzaktır tabii. Dilekçe, avukatın ana iletişim aracı, mesleki yetkinliğinin parladığı en önemli alanlardan biridir. Söz konusu olan şey dilekçe olduğunda biz avukatların gerek şekil gerek içerik olarak dilekçe yazımı konusuna hakim olmamız elzemdir.

¹ Ejder YILMAZ, “Adli Yazı Dili”, *Ankara Barosu Dergisi*, (1991), 1(5), s. 709

² “Bir dileği bildirmek için resmi makamlara sunulan, imzalı ve adresli, pullu veya pulsuz yazı, istida, arzuhal.” (Bkz. Şükrü Haluk AKALIN vd., *Türkçe Sözlük*, 11. Baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2011, s. 133)

³ **Madde 502** - Vekâlet sözleşmesi, vekilin vekâlet verenin bir işini görmeyi veya işlemi yapmayı üstlendiği sözleşmedir.

Hâl böyleyken bu konudaki eğitim ve kaynak eksikliği şaşırtıcı boyuttadır.

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (Resmi Yazışma Yönetmeliği) madde 3, s bendi uyarınca avukatın hazırladığı dilekçe resmi yazışma değildir. Bu sebeple bu yönetmelikteki kurallar bizim için bağlayıcı değildir.⁴ Yani mevzuatta dilekçenin içeriğinde yer alması gereken hususlara dair bazı hükümler olsa da⁵ doğrudan dilekçelerimizi nasıl yazacağımızı belirleyen bir yasal düzenleme yoktur.

Bu konu tüm hukukçular için çok önemli bir mesele olmasına rağmen hukuk fakültelerinin kahir ekseriyetinin müfredatında buna dair bir dersin yer almadığını da belirtelim.

Ayrıca kaynak açısından da çok ciddi bir açık vardır. Bir avukatın dilekçe yazmayı öğrenebileceği yahut bu konuda öğrendiklerinin doğruluğunu kontrol edebileceği bir kaynak da - maalesef- yoktur.

⁴ **Madde 3-** (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

s) Resmi yazışma: **İdarelerin kendi içlerinde**, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla fiziksel ortamda veya güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda yürüttükleri süreci

...
ifade eder.

⁵ 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu madde 119 vb.

Dilekçe örneklerini içeren kitapların bu konuda bir yararı olduğunu söylemek zordur. Zira o kitapların amacı her dava türü için *bir dilekçede bulunması zaruri olan esasa dair hususları* basit metinler halinde okuyucuya aktarmaktan ibarettir. Bu kitaplarda avukat dilekçesinin niteliğine, bir avukatın dilekçe yazarken baştan sona, şekilden üsluba kadar nelere dikkat etmesi gerektiğine, dilekçe hazırlanırken uyulması gereken teamül ve kuralların neler olduğuna değinilmez.

Son yıllarda sayılarının giderek arttığını memnuniyetle gözlediğimiz hukukta yöntem (metot) konusuna dair kitaplar ise dilekçe öncesindeki hazırlık, hukuki sorunun analizi gibi konulara ağırlık vermekte, her ne kadar dilekçe yazımı ile ilgili çok genel bazı hususları içermekteyse de pratikte avukatlık mesleğinin dilekçe yazımı konusundaki kaynak ihtiyacına tam bir yanıt olamamaktadır.

Bu eğitim ve kaynak yokluğundan dolayı avukatlar dilekçe yazmayı mesleklerini ifa ederken ve genelde yanlarında yetiştikleri avukatlardan öğrenmektedir. Bu sebeple bu konuda bir formasyon oluşmadığı gibi daha kötüsü bazı hatalar, deneyimli avukatlardan deneyimsiz avukatlara aktarılmakla, bir süre sonra yerleşik bir hâl almaktadır.

Mevcut durumda ortada yüzlerce farklı dilekçe tarzı, yerleşik hale gelmiş birçok hata, belirsiz birçok konu ve dolayısıyla bir karmaşa vardır.

Peki, bir avukatın iyi bir dilekçe yazmakla elde edeceği getiri nedir? Hemen söyleyelim ki iyi bir dilekçe yazmakla dilekçe içeriğindeki taleplerin kabul edilmesi amaçlanmaz. Çünkü bu, dilekçenin iyi kaleme alınması ile değil taleplerin hukuken haklılığıyla ilgili bir konudur. İyi bir dilekçe yazmakla elde edeceğimiz getiri, müvekkilimizin haklarının muhatabına doğru bir şekilde aktarılmasını sağlamak olacaktır. Bir dilekçe bunu sağlıyorsa ona *iyi bir dilekçe* denebilir.

Dilekçenin bu amacına ben *okunurluk* diyorum. Okunurluk, “Dilekçenin muhatabı tarafından rahatça ve kesintiye uğramadan okunabilmesi, içerikteki hususların muhataba en doğru şekilde aktarılması” şeklinde tanımlanabilir. Bir avukatın dilekçesi için diğer tüm kaygılardan çok daha öte olan amaç işte bunu sağlamak olmalıdır. Okunurluğa dilekçe içeriğinin doğru oluşturulması, yazım ve imlâ kurallarına uyulması, dilekçenin doğru bir üslûpla yazılması, yazının akıcı olması, sunumun dikkat çekici ve şık olması gibi birçok gerekliliğin bir arada sağlanmasıyla ulaşılır. Bunlar ne kadar doğru harmanlanırsa dilekçemiz o derece etkili olacaktır. Kitapta da ana gaye olarak bunu gözeteceğiz. Tüm çabamız dilekçenin okunurluğunu artırmaya yönelik olacaktır.

Yargıtay bir kararında isabetli bir şekilde “*Dava dilekçesi davanın alınyazısıdır.*” demiştir.⁶ Davanın alın yazısı olacak denli

⁶ Yargıtay 1. H.D. E. 1974/7326, K. 1974/6426, T. 19.9.1974

önemli olan bu metinleri hazırlarken hata yapmak hatta özensiz davranmak bile en başta mesleğimize saygısızlık olacaktır.

Bu kitap usul kanunlarını, dilekçe ve resmi yazışmalar ile ilgili mevzuatı, avukatlık meslek ilke ve kurallarını, dil ve imlâ bilgisi ile akademik yazışma kurallarını dikkate alarak bir avukatın dilekçe yazarken uyması gereken kuralları izah etmek ve haddini aşmayacak ölçüde tavsiyelerde bulunmak amacını taşır.

Uygulamada boşluk yahut tutarsızlık olan konularda büyük ölçüde resmi yazışma usullerini esas aldım. Bunun bir sebebi dilekçe biçiminde bir tutarlılık sağlamak, bir diğer sebebi de dilekçelerin muhatapları olan hâkimlerin (ve savcılarının) resmi yazışma usulüne aşina olmaları sebebiyle bu usule uyduğumuz ölçüde dilekçelerdeki okunurluğun artacağına dair düşüncemdir.

Kitaptaki konular adli yargıya dahil bir mahkemeye verilecek bir dava dilekçesi esas alınarak yazılmıştır. Adli yargı dava dilekçesi üzerinden yapılan tüm bu açıklamalar niteliği uygun düş-tükçe tüm yargı mercilerine verilecek her tür dilekçe için de geçerlidir. Diğer dilekçe türleri için ayrıık olan hususlar kitabın ilgili bölümünde belirtilmiş ve bu farklılıklar örneklendirilmiştir.

Kitapta, dilekçenin yazımından önce ve yazımından sonra yapılması gerekenlere de -kitabın konusuyla ilgili olduğu ölçüde- değinilmiştir.

Kitap bu alandaki kaynak boşluğunu doldurmak için yeterli değildir. Ancak bir başlangıç olması adına yararlı olacağını umuyorum.